

Επιστημονική, Εκπαιδευτική, Ερευνητική δραστηριότητα κατά την τελευταία δεκαετία.

Όνομα, ειδικότητα, θέση στο Ίδρυμα:

Μελίτα Εμμανουήλ

–Ιστορικός της Τέχνης- Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π.

Εργαστήριο/Τομέας:

Εργαστήριο Ιστορίας της Τέχνης – Τομέας Ι

Σπουδές:

Πτυχίο Κλασικής Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πτυχίο Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Διδακτορικό δίπλωμα, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Παρακολούθηση προπτυχιακών μαθημάτων και μεταπτυχιακών σεμιναρίων Ιστορίας της Τέχνης, Βυζαντινής Φιλολογίας και Βυζαντινής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου

Εκπαιδευτικό έργο:

Διδασκαλία σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα (αριθμός, γνωστικά αντικείμενα, ενδεικτική αναφορά των σημαντικότερων)

Προπτυχιακά μαθήματα: Ιστορία της Τέχνης του Βυζαντίου και των Μεσαιωνικών χρόνων της Δύσεως, Ιστορία της Τέχνης της Ιταλικής Αναγέννησης, της Αναγέννησης της Βορείου Ευρώπης, του Μανιερισμού, του Μπαρόκ, του Ροκοκό, του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα.

Μεταπτυχιακά προγράμματα:

2002-2012. Υπεύθυνη εισηγήτρια δύο διδακτορικών διατριβών (της κ. Α. Βαλκανά και της κ. Ν. Χαϊνή) και μέλος τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σε διδακτορική διατριβή (Μ. Αθανασέκου) οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία. Επιβλέπουσα μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο τμήμα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ι. Τ. Ασημακοπούλου, με θέμα «Το μυθολογικό μοτίβο της Δανάης στην Ευρωπαϊκή τέχνη»).

Συμμετοχή ως διδάσκουσα στο μεταπτυχιακό σεμινάριο Νίκου Οικονομίδη, που οργανώθηκε από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών

2012-2014: Υπεύθυνη εισηγήτρια σε πέντε διδακτορικές διατριβές οι οποίες εκπονούνται στην Αρχιτεκτονική Σχολή του ΕΜΠ, μέλος της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής σε δύο διδακτορικές διατριβές του Τμήματος Ιστορίας της Τέχνης και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Ιάνθη Ασημακοπούλου και Κωνσταντίνα Ντακόλια), μέλος της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής σε διδακτορική διατριβή του Γενικού Τμήματος του ΕΜΠ

Συγγραφή διδακτικών βιβλίων, σημειώσεων (αριθμός, ενδεικτική αναφορά των σημαντικότερων)

1. Ευρωπαϊκή ζωγραφική και γλυπτική του 19^{ου} αιώνα, Μάθημα Ιστορία και Θεωρία 4, Αθήνα 2001 (108 σελ. κείμενο, 85 πίνακες)

2. Η τέχνη του πρώτου μισού του 20^{ου} αιώνα (1900-1945). Ζωγραφική-Γλυπτική, Αθήνα 2006

(270 σελίδες κείμενο με φωτογραφίες)

3. Καλλιτεχνικά κινήματα μετά το 1945, Μάθημα Ιστορία και Θεωρία 7, Αθήνα 2001 (55 σελίδες κείμενο, 72 πίνακες).

Διοργάνωση σπουδαστικών εργαστηρίων σε συνεργασία με άλλες σχολές, εκθέσεων, ημερίδων κτλ.

Ερευνητικό έργο:

Ερευνητικά Προγράμματα: (αριθμός, ιδιότητα, ενδεικτική αναφορά των σημαντικότερων: χρονολογία, τίτλος, φορέας, ποσό χρηματοδότησης)

2004-8: Πρόγραμμα της ψηφιοποίησης των βυζαντινών μνημείων του Μυστρά. Τίτλος του έργου: «Μυστράς, Λαμπρόν Κάστρον και Μέγα Δυναμάριν». Φορέας: Οργανισμός Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού, Υπουργείο Πολιτισμού. Υπεύθυνος έκδοσης ΟΠΕΠ Α.Ε. (HCO S.A.) www.hch.culture.gr, ISBN 978-960-8276-42-0

2008-2009 Ερευνητικό πρόγραμμα του Ελληνικού Ινστιτούτου Λόγου (Ε. Ι. Λ. ΑΘΗΝΑ) για την ψηφιοποίηση του αρχείου του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας. Η συμμετοχή μου αφορούσε τη συγγραφή κειμένων για τα χειρόγραφα του Ελληνικού Ινστιτούτου και ειδικότερα για το ιστορημένο χειρόγραφο του Μεγάλου Αλεξάνδρου (14^{ος} αιώνας). Βλ. http://194.177.217.107/scripts_and_miniatures/

Δημοσιεύσεις ερευνητικού έργου: (βιβλία, άρθρα, ανακοινώσεις – αριθμός, ενδεικτική αναφορά των σημαντικότερων)

Βιβλία

1. *Η Μονή της Παντάνασσας στο Μυστρά. Οι τοιχογραφίες του 15^{ου} αιώνα, Έκδοση Εμπορικής Τραπέζης, Αθήνα 2005* (συνεργασία με την Μαίρη Ασπρά-Βαρδαβάκη).
2. *Η Ιστορία των εικαστικών τεχνών στην Ευρώπη κατά τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο-Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών. Θεματική Ενότητα: Η ιστορία των τεχνών στην Ευρώπη, τόμος Β: «Εικαστικές τέχνες στην Ευρώπη από τον 18^ο ως τον 20^ο αιώνα, Πάτρα 2002, σ. 17-148 και Β' έκδοση, επικαιροποιημένη, Πάτρα 2008, σ. 19-180.
3. *Χρώμα και εικόνα. Εικοσιπέντε χρόνια εικαστικής δημιουργίας της Alice Τουρνικιώτη,*

Μονογραφία, Έκδοση υπό την αιγίδα του Μουσείου Βορρέ, Αθήνα 2005.

4. *Ιστορία της Τέχνης από το 1945 σε πέντε ενότητες*, Εκδόσεις ΚΑΠΟΝ, Αθήνα 2013.
5. *Οι άγιες γυναίκες, οι πρώτοι αναχωρητές (μοναχοί, στυλίτες, δενδρίτες, σαλοί), οι ιαματικοί άγιοι*, τρία κεφάλαια για το βιβλίο με θέμα τους «*Αγίους της Ορθόδοξης Εκκλησίας, ιστορία και τέχνη*», σελίδες 100, υπό δημοσίευση στην έκδοση για τους *Αγίους της Ορθόδοξης Εκκλησίας* (Εκδόσεις Καπόν).

Άρθρα

1. *Η Αγία Σοφία του Μυστρά. Παρατηρήσεις στις τοιχογραφίες και στο εικονογραφικό πρόγραμμα*, Αφιέρωμα στον Μίλτο Γαρίδη (1926-1996), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τομέας Αρχαιολογίας, Ιωάννινα 2003, σ. 153-198.
2. *Funerary Iconographic Programmes in the Chapels of Mystras*, περιοδικό *Древнехрысское Нкысство*, Αγία Πετρούπολη 2002, σ. 218-229.
3. *The Holy Mandylion and Its Place in the Iconographic Programmes of the Churches at Mystras*, στο *Eastern Christian Relics*, έκδοση του Research Center for Eastern Christian Culture, επιμ. A.Lidov, Μόσχα 2003, σ. 291-304.
4. *Ο ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Αλιβέρι*, «*Αρχείον Ευβοϊκών Μελετών*», τόμος ΛΕ (2003-2004), σ. 167-188 και 24 σελίδες πίνακες.
5. *Παράδοση και ανανέωση στην ελληνική ζωγραφική την εποχή του Ελευθερίου Βενιζέλου*, στο «*Ελευθέριος Βενιζέλος και ελληνική πόλη. Πολεοδομικές πολιτικές και κοινωνικοπολιτικές ανακατατάξεις*», Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα 2005, σ. 335-357
6. *Some Notes on the Iconographic Programmes of two Mystra Churches: Peribleptos and Hagia Sophia*, Πρακτικά του Συνεδρίου με τίτλο «*The artistic Life of Medieval Pskov and Late Byzantine Culture*», *Древнехрысское Нкысство*, Μόσχα 2008, σ. 457-468.
7. *Religious Imagery in Mystra. Donors and Iconographic Programmes*, στο *Material*

Culture and Well-Being in Byzantium (400-1453)», Proceedings of the International Conference, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Veröffentlichungen zur Byzanzforschung Band XI, Wien 2007, σ. 119-127.

4. Der Philhellenismus in der Kunst, στο «Ausdrucksformen des Europäischen und Internationalen Philhellenismus vom 17.-19. Jahrhundert (επιμ. Ε. Konstantinou), Würzburg 2007, σ. 331-357.
5. Η γλυπτική του Μανόλη Τζομπανάκη, Εισαγωγικό κείμενο στον Κατάλογο της έκθεσης, Μανόλης Τζομπανάκης. Γλυπτά και Σχέδια 1963-2008, Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων, Χανιά 2009.
8. Η γλυπτική του Μανόλη Τζομπανάκη, Πεπραγμένα του 1^{ου} Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Χανιά 1-8 Οκτωβρίου 2006, τόμος Γ6, Χανιά 2011, σ. 201-218.
9. Η γυναικεία κόμμωση στα χρόνια του Βυζαντίου, στο Μ. Παναγιωτίδη-Κεσίσσογλου (επιστημονική επιμέλεια), «Η γυναίκα στο Βυζάντιο. Λατρεία και Τέχνη», Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία και Πολιτιστικό Ίδρυμα Πειραιώς, Αθήνα 2012, σ. 161-170, 204, 211, 212.
10. The Alexander the Great Romance Miniatures in Codex No.5 of the Hellenic Institute of Venice στο *Russian Medieval Art. Art of Medieval Rus' and Byzantium during the Epoch of Andrey Roubliov. The 600th Anniversary of the Fresco Painting in the Dormition Cathedral in Vladimir, Papers of the International Symposium*, Moscow 2013, σ. 233-238.
11. Νίκος Εγγονόπουλος «Το μόνο που με παρηγορεί είναι τα χρώματα και οι λέξεις» και Γιάννης Τσαρούχης. Θρησκευτικές μνήμες στο έργο του, στο *Ιστορώντας την υπέρβαση. Από την παράδοση του Βυζαντίου στη Νεώτερη τέχνη*, Κατάλογος έκθεσης, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Άνδρος 2013, σ. 214-231 και 248-263.
12. Οι τοιχογραφίες του βυζαντινού ναού του Αγίου Γεωργίου στη Μουρνέ, μελέτη **υπό δημοσίευση** στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα την πρώην επαρχία του Αγίου Βασιλείου Ρεθύμνης (Κρήτη).
13. Το εικονογραφικό πρόγραμμα του καθολικού της Μονής Περιβλέπτου στον Μυστρά και ο κήτορας, άρθρο υπό δημοσίευση στον τιμητικό τόμο του Ακαδημαϊκού Παναγιώτη Βοκοτόπουλου.

Βιβλιοκρισίες.

Christos Samuelides, Giannoulis Chalepas: Das tragische Leben des grossen Künstlers,

Κείμενα σε εφημερίδες και καταλόγους εκθέσεων

2005-2014 Κείμενα σε καταλόγους εκθέσεων των εικαστικών: Ζέτα Ζωγράφου, Εύα Τσαγκαράκη, Γιώργος Δρίζος, Μαριλένα Παντέλα, Χαρά Καλαϊτζίδου, Νίκος Κασκούρας, Γιάννης Αντωνόπουλος, Μαρία Λουτζακλή.

Άρθρα στην εφημερίδα Αυγή, στο περιοδικό Νέμεσις και στο Culture του Επενδυτή, για τους καλλιτέχνες: Λύδια Σαρρή, Χρίστος Θεοφίλης, Γιάννης Αντωνόπουλος, Νίκος Κασκούρας, για την έκθεση το Ιερόν Σφάγιον, για τη Ζέτα Ζωγράφου. Κείμενα για τους καλλιτέχνες Κώστα Ανανίδα, Ηλία Χαρίση, Μανόλη Ζαχαριουδάκη, Μαρία Παπανικολάου στο ηλεκτρονικό περιοδικό Art22.

Ανακοινώσεις και εισηγήσεις σε Συνέδρια

1. *Der Philhellenismus in der Kunst. Εισήγηση μετά από πρόσκληση* για τον εορτασμό των εγκαινίων του Διεθνούς Συμποσίου με θέμα τις «Εκφάνσεις του ευρωπαϊκού και διεθνούς φιλελληνισμού από τον 17^ο -19^ο αιώνα» (Ausdrucksformen des Europäischen und Internationalen Philhellenismus vom 17. – 19. Jahrhundert), που πραγματοποιήθηκε στη Residenz της πόλης Würzburg τον Οκτώβριο (8-12) του 2004, και οργανώθηκε από το “Europäisches Zentrum für wissenschaftliche, ökumenische und kulturelle Zusammenarbeit e. V. Griechisch-Deutsche Initiative”.
2. *Οι Σπουδές της «Ιστορίας των Τεχνών στην Ευρώπη» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και η Αξιολόγηση των Φοιτητών*, σε συνεργασία με Δ. Γουλιμάρη και Α. Στουπάκη. Ανακοίνωση στο 3^ο Διεθνές Συνέδριο «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση «Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Πάτρα 11-13 Νοεμβρίου 2005.
3. **Συμμετοχή μετά από πρόσκληση** με ανακοίνωση στη Στρογγυλή Τράπεζα που

οργανώθηκε τον Μάιο του 2006 στα πλαίσια του Συμποσίου Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, στο Βυζαντινό Μουσείο, με θέμα «Η γυναίκα στο Βυζάντιο. Λατρεία και Τέχνη».

4. Το έργο του γλύπτη Μανόλη Τζομπανάκη, ανακοίνωση στο 1^ο Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Χανιά, Οκτώβριος 2006.
5. Ο Piero della Francesca και το Βυζάντιο. **Εισήγηση μετά από πρόσκληση** στην Ημερίδα που οργανώθηκε από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών το Νοέμβριο του 2006 με θέμα «Το Βυζάντιο και η Δύση».
6. The Alexander Romance. Another Approach, **ανακοίνωση μετά από πρόσκληση** στο Διεθνές επιστημονικό συνέδριο με θέμα “Andrey Rublev and the Art of His Epoch” που οργανώθηκε από το Κρατικό Ινστιτούτο Παλαιάς Ρωσικής Τέχνης, Μόσχα, Οκτώβριος 2008.
7. Οι βυζαντινές τοιχογραφίες του Αγίου Γεωργίου στη Μουρνέ, **ανακοίνωση** στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για την πρώην επαρχία Αγίου Βασιλείου νομού Ρεθύμνης, Ρέθυμνο Οκτώβριος 2008.
8. Το εικονογραφικό πρόγραμμα του Καθολικού της Περιβλέπτου στον Μυστρά και ο κτήτορας, **εισήγηση μετά από πρόσκληση** στην ημερίδα με θέμα: «Μυστράς: Ταυτότητες και προσανατολισμοί». Οργάνωση: Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, Ινστιτούτο έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Πέμπτη 20 Μαΐου 2010, Cotsen Hall της Αμερικανικής Αρχαιολογικής Σχολής, Αθήνα.
9. Το μνημείο στους Λάκκους του Γιάννη Μαρκαντωνάκη και το θέμα του τοτέμ στη σύγχρονη τέχνη, **ανακοίνωση** στο 11^ο Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Οκτώβριος 2011, Ρέθυμνο.
10. Η αρχαιότητα στη ζωγραφική των Παλαιολόγων: εικαστικοί τρόποι, μοτίβα και εικονογραφικά θέματα, **εισήγηση μετά από πρόσκληση** στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Η πρόσληψη της αρχαιότητας στο Βυζάντιο, κυρίως κατά τους Παλαιολόγειους

χρόνους», που οργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και το Ινστιτούτο έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού, Πνευματικό Κέντρο Σπάρτης, 3-5 Νοεμβρίου 2012.

11. Το φωτοστέφανο σε κρίση: διακοσμητικό μοτίβο ή έκφραση σύγχρονης αγιότητας; Οι παραλλαγές του στο έργο του Καρπάθιου ζωγράφου Μάνου Αναστασιάδη, **Ανακοίνωση μετά από πρόσκληση** στο Δ' Διεθνές Συνέδριο Καρπαθιακής Λαογραφίας, Κάρπαθος 8-12 Μαΐου 2013.

12. **Διάλεξη** με θέμα «Οι Παλαιολόγοι στη ζωγραφική του Piero della Francesca» Πνευματικό Κέντρο της Σπάρτης, 24 Μαΐου 2013. Η διάλεξη οργανώθηκε από τον Δήμο Σπάρτης και το Πνευματικό Κέντρο στα πλαίσια του εορτασμού των «Παλαιολογείων», με αφορμή την επέτειο της Άλωσης της Κωνσταντινούπολεως.

13. «Ελληνικές καλλιτεχνικές πρωτοπορίες. Υπάρχουν σήμερα;», **ανακοίνωση** στην Ημερίδα «Τέχνη-Χώρος-Όψεις Ανάπτυξης στην Ελλάδα της Κρίσης» που οργανώθηκε από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο στις 24 Νοεμβρίου 2013, με θέμα

Αναφορές του έργου από τρίτους: (αριθμός, ενδεικτική αναφορά των σημαντικότερων)

Έχουν καταμετρηθεί 60 μελέτες στις οποίες υπάρχουν αναφορές σε βιβλία και άρθρα μου. Αναφορές υπάρχουν και στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο. Ενδεικτικά παρατίθενται οι ακόλουθες:

L. Brubaker, *Life imitates Art: Writings on Byzantine Art History, 1991-1992*, περιοδ. *Byzantine and Modern Greek Studies*, τόμ 17 (1993), σ. **197** (παρουσίαση των δύο άρθρων για τις βυζαντινές τοιχογραφίες των ναών της Οδηγήτριας στις Σπηλιές και του Οσίου Ιωάννη του Καλυβίτη στην Εύβοια).

S. Kalopissi-Verti, *Dedicatory Inscriptions and Donor Portraits in Thirteenth-Century Churches of Greece*, Wien 1992, σ. **82**.

S. Kalopissi-Verti, *Painters in Late Byzantine Society. The Evidence of Church Inscriptions*, *Cahiers Archéologiques*, 42 (1994), σ. **153**.

A. Koumoussi, *Les peintures murales de la Transfiguration de Pyrgi et de Sainte-Thècle en Eubée (Rapports avec l'art occidental)*, Athènes 1987, σς. **29, 119, 122, 143, 191, 265, 323**.

E. Georgitsoyanni, *Les peintures murales du vieux Catholicon du Monastère de la Transfiguration aux Metéores (1483)*, Athènes 1993, σσ. **184, 191, 486**.

J. Albani, *Die Wandmalereien der Kirche Hagios Athanasios zu Leondari*, *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, 39 (1989), σ. **264, 279**.

Θ. Σκούρας, *Χριστιανικά μνημεία της Εύβοιας*, Χαλκίδα 1998, σ. **40, 70, 81, 141, 152, 153, 164, 165, 169, 198**.

E. Δεληγιάννη-Δωρή, *Οι τοιχογραφίες του υστεροβυζαντινού ναού των Ταξιαρχών στην Αγριακόνα*, Πρακτικά Β΄ τοπικού Συνεδρίου Αρκαδικών Σπουδών, Αθήνα 1990, σσ. **541, 549, 555, 556, 558, 559, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 570, 575, 576, 578, 579, 580, 593, 595, 596, 599, 601, 606**.

A. Κατσιώτη, *Παρατηρήσεις στη ζωγραφική του 14^{ου}- 15^{ου} αιώνα στα Δωδεκάνησα. Ο ησυχασμός και οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου στα Χείλη της Τήλου*, *Αρχαιολογικόν Δελτίον* 54 (1999), Αθήνα 2003, *Μελέτες*, σ. **329**.

N. Γκιολές, *Η χριστιανική τέχνη στην Κύπρο*, Μουσείον Ιεράς Μονής Κύκκου, Λευκωσία 2003, σσ. **177, 178, 179, 180, 181, 280**.

C. L. Connor, *Women of Byzantium*, Yale University Press, New Haven and London, 2004, σ. **380** (αναφορά σε δύο μελέτες μου)

I. Kalavrezou, *Byzantine Women and their World*, Harvard University Press, New Haven and London, 2003 σσ. **239 και 317** (αναφορά σε δύο μελέτες μου)

M. Altripp, *Die Prothesis und ihre Bildausstattung in Byzanz unter besonderer Berücksichtigung der Denkmäler Griechenlands*, *Studien und Texte zur Byzantinistik*, herausgest. Bei P. Schreiner, Frankfurt a. M., σσ. **83, 91, 92, 128, 130, 134, 140, 153, 166, 170, 173, 177, 200, 245, και σ. 277**, όπου αναφέρονται όλες οι μελέτες μου για τη βυζαντινή τέχνη.

E. N. Γεωργιοτσογιάννη, *Ιστορία της Ενδυμασίας Ι για την Α΄ τάξη του 1^{ου} κύκλου των ΤΕΕ (Τομέας Κλωστοϋφαντουργίας)*, ΥΠΕΠΘ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτου, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2005, σσ. **172 και 178** (αναφέρονται οι μελέτες μου).

A. Drandaki, *Greek Icons 14th-18th Century. The Rena Andreadis Collection*, Skira, Milano 2002, σσ. **83, 184 (δύο φορές), 275**.

Δ. Δ. Τριανταφυλλόπουλος, *Βενετία και Κύπρος. Σχέσεις τους στην τέχνη*, στο Χρύσα Μαλτέζου (επιμέλεια), *Κύπρος- Βενετία, Κοινές ιστορικές τύχες*, Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου, Αθήνα 2001, Βενετία 2002, σ. **320**.

E. Constantinides, *The Wall Paintings of the Panagia Olympiotissa at Elasson in Northern Thessaly*, Athens 1992, σ. **307**.

Σ. Καλοπίση-Βέρτη, Τάσεις της μνημειακής ζωγραφικής περί το 1300 στον Ελλαδικό και νησιωτικό χώρο, στο Ο Μανουήλ Πανσέληνος και η εποχή του, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 1999, σ. **75, 78, 79 (δύο φορές), 88**.

Μ. Παϊσίδου, Η κτητορική παράσταση και η χρονολόγηση των εξωτερικών τοιχογραφιών του Αγίου Γεωργίου Ομορφοκκλησιάς, Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας, περίοδος Δ΄, τόμ. ΚΔ΄, 2003, σ. **223**.

Ε. Δεληγιάννη-Δωρή, Οι τοιχογραφίες τριών ναών του Δεσποτάτου του Μορέως: έργο ενός εργαστηρίου (;), Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας περίοδος Δ΄, τόμ. Κ΄(1998), σ. **185, 187, 188, 189, 190, 191, 193**.

Ο. Chassoura, *Les peintures murales Byzantines des églises de Longanikos-Laconie*, Athènes 2002, σ. **11, 58, 67, 87, 95, 105, 127, 131, 133, 163, 171, 172, 178, 221, 237, 258, 269, 320, 377, 385**.

Γ. Δημητροκάλλης, Γεράκι. Οι τοιχογραφίες του Κάστρου, Αθήναι 2001, σ. **12, 27, 28, 66, 72, 113, 134, 149, 169, 193**.

Ρ. Γιαννοπουλος, *Melita Emmanouil, Οι τοιχογραφίες του Αγίου Δημητρίου στο Μακρυχώρι και της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στον Οξύλιθο της Ευβοίας*, (βιβλιογραφική παρουσίαση και αναφορά στο περιεχόμενο της μελέτης), περιοδικό Byzantion, τόμ. 68 (1998), σ. **554**.

Σ. Gerstel, *Painted Sources for Female Piety in Medieval Byzantium*, *Dumbarton Oaks Papers*, 52 (1998), σ. **95, 96, 97, 99**.

Byzanz Pracht und Alltag. Kunst und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, κατάλογος έκθεσης, Βόννη 2010, σ. **375, 354**.

Τ. Papamastorakis, *Myzithras of the Byzantines/Mistra to Byzantinists* στο Τ. Κιουσοπούλου (επιμέλεια), *Οι βυζαντινές πόλεις 8^{ος}-15^{ος} αιώνας*. Προοπτικές της έρευνας και νέες ερμηνευτικές προσεγγίσεις, Ρέθυμνο 2012, σελ. **292-294**.

Εφημερίδα ΑΞΙΑ, Σάββατο 11 Αυγούστου 2004, σελ. 6/52: αναφορά σε κείμενο (τέσσερις στήλες) που διαπραγματεύεται τη ζωγραφική της Αλίσ Τουρνικιώτη

Εφημερίδα ΑΞΙΑ, Σάββατο 2 Ιουλίου 2005, σελ. 6/58 και 7/ 59: μεταφέρονται αποσπάσματα από τη μονογραφία για το ζωγραφικό έργο της Αλίσ Τουρνικιώτη.

Κήρυκας Χανίων, Πέμπτη 5 Αυγούστου 2004, σελ. 9: μεταφέρεται αυτούσιο το κείμενό μου για τη γλυπτική της Ζέτας Ζωγράφου

Εφημερίδα **Ελευθεροτυπία**, 28 Δεκεμβρίου 2005: παρουσίαση της έκδοσης της Εμπορικής Τραπέζης για τις τοιχογραφίες της Μονής Παντάνασσας στο Μυστρά.

Εφημερίδα **Τα Νέα**, 16 Ιανουαρίου 2006: παρουσίαση της έκδοσης της Εμπορικής Τραπέζης για τις τοιχογραφίες της Μονής Παντάνασσας στο Μυστρά από την Παρασκευή Κατημερτζή και με τίτλο: « Ο ιμπρεσιονισμός γεννήθηκε στον Μυστρά», επιστημονική μελέτη.

Οκτώβριος 2009: Συνέντευξη στον Χρήστο Θεοφίλη στο περιοδικό **Culture** της εφημερίδας **Επενδυτής**, με θέμα την κατάσταση των τεχνών στην Ελλάδα σήμερα.

Εφημερίδα «Χανιώτικα νέα», 15/11/2011.

Λοιπή επιστημονική δραστηριότητα (μέλος διεθνών επιστημονικών οργανισμών, οργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, συμμετοχή σε επιστημονικές επιτροπές κλπ....)

Μέλος τριμελών εισηγητικών επιτροπών και μέλος σε εκλεκτορικά σώματα για θέσεις ΔΕΠ στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Ε. Μ. Π., στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στην Πολυτεχνική Σχολή Θράκης, στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο Πολυτεχνείο της Πάτρας, στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Μέλος της Επιτροπής για την έκδοση του τόμου στη μνήμη της Ντούλας Μουρίκη και συνέγραψα την Εργοβιογραφία της Ντούλας Μουρίκη.

2010 Μέλος Κριτικής επιτροπής για τον καλλιτεχνικό διαγωνισμό που οργανώθηκε από τον Δήμο Αγίου Νικολάου Κρήτης

2013 Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής για την οργάνωση της Ημερίδας με θέμα «Τέχνη-Χώρος-Όψεις Ανάπτυξης στην Ελλάδα της Κρίσης» που οργανώθηκε από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Είμαι **επίτιμος Εταίρος** της Εταιρείας Ευβοϊκών Σπουδών

Και **μέλος**

- του Τμήματος της Σχολής Αρχιτεκτόνων
- του Τομέα Ι του Τμήματος Αρχιτεκτόνων
- της Ελληνικής Επιτροπής της Société Internationale des Études Byzantines
- της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

- της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών
 - του Συλλόγου των Φίλων της Αίγινας για την διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
 - Της Επιτροπής Προστασίας Αθηναϊκών Μνημείων (αναπληρωματικό μέλος)
- 2005-2010 Εκπρόσωπος της Σχολής Αρχιτεκτόνων της επιτροπής για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού (Εφορία Νεωτέρων Μνημείων).
- 2012 Αναπληρωματικό μέλος της Κριτικής επιτροπής του Διαγωνισμού ιδεών «Ενιαία εικόνα και ταυτότητα για τα μνημεία και Μουσεία της Ελλάδος» του Ταμείου Αρχ/κών πόρων και απαλλοτριώσεων, Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού/